

Начало > Вашите права > Жертви на престъпления > Обезщетение > Претендиране на обезщетение от извършителя
Претендиране на обезщетение от извършителя

Унгария

Как мога да претендирам за обезщетение или други средства за правна защита/удовлетворение от извършителя в съдебен процес (наказателно производство), и към кого трябва да се обърна?

В хода на наказателното производство жертвата може да предяви граждански иск за обезщетение за увреждане или загуба вследствие на престъпление преди всичко по време на съдебния процес, след като бъдат предявени обвиненията; искът може да бъде за обезщетение, за компенсации или за парично плащане. Жертвата може да предяви този иск пред съда на първа инстанция най-късно на етапа на процедурата, когато може да се яви за първи път; съдът уведомява жертвата за тези процедурни стъпки. В случай че жертвата пренебрегне това изискване, по-късно няма да се приемат никакви основания за това.

В гражданския иск се съдържат формални елементи, предвидени и изисквани по закон. В него трябва да се посочват: обвиняемият, срещу когото жертвата е внесла гражданския иск, изрична молба съдът да се произнесе, по-специално за размера или сумата, за които се претендира, правото, въз основа на което е предявен искът, фактите в подкрепа на заявеното право и молбата за решение, както и начинът и мястото на изпълнение, в случай че съдът се произнесе по съществуващото на гражданския иск.

Освен това жертвата може да заяви намерението си да внесе граждански иск дори преди да бъде повдигнато обвинение, а именно преди наказателното производство да влезе в съда. В случай че е повдигнато обвинение, прокуратурата изпраща показанията на жертвата в съда. Съдът се произнася по съществуващото на внесените граждански иск в хода на наказателното производство или, ако е възможно — на основание, определено съгласно закона, препраща гражданските иски за удовлетворяване по друг законен начин, в резултат на което уважаването на иска не може да се търси в наказателното производство.

В кой момент от наказателното производство следва да предявя искам си?

Граждански иск може да бъде внесен, след като е повдигнато обвинение, но намерението за внасяне на иск може да се заяви преди това — по време на разследването.

За какво мога да претендирам в искам и как следва да го представя (да посоча общ размер и/или да уточня отделните претърпени вреди, пропуснати ползи и лихви)?

В Наказателно-процесуалния кодекс са посочени основните елементи на гражданския иск, без да са предвидени никакви специални формални изисквания.

Що се отнася до неговата същност, гражданският иск може да бъде за обезщетение, за компенсация или за парично плащане. Обвиняемият, срещу когото е предявен искът, трябва да е посочен в гражданския иск и при подаването му искът трябва да включва изрична молба към съда да се произнесе по него. При подаването му искът трябва да включва и искания размер или сума. В този случай молбата може да бъде за обезщетение съгласно гражданското право за понесени от пострадалото лице щети като пряк резултат от престъплението. Освен понижаването на стойността на активите, искът за щети може да включва загуба на приходи и лихви. В гражданския иск трябва да бъдат посочени предявеното от пострадалото лице право и основанията за иска.

Ако в гражданския иск не са включени споменатите по-горе три най-важни елемента, необходими за постановяването на решение (обвиняемият, изричната молба и предявеното право), съдът незабавно препраща иска за удовлетворяване по друг начин, след като е установил тези несъответствия.

Липсата на други елементи на гражданския иск (факти в подкрепа на иска и на предявеното право, посочване на начин и място на плащане) води до същите последствия с тази разлика, че съдът ще го препрати за разрешаване по друг начин едва с окончателното си решение, а не незабавно при установяване на несъответствията.

Има ли специални формуляри за такива иски?

В законодателството не е предвиден формуляр за такива иски.

Какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

В закона не е посочено какви доказателства са необходими в подкрепа на исковете. Когато съдът разглежда и уважава граждански иск, документите по делото се разглеждат *ex officio*, независимо дали доказателствата са предоставени от пострадалото лице или са получени от друг източник. Тяхната доказателствена сила не се определя от закона; всяко законно доказателство може да се използва свободно в наказателното производство.

Така че законът не указва какви доказателства трябва да бъдат представени в подкрепа на гражданския иск, освен че представянето на факти в подкрепа на гражданския иск е задължително.

Съществуват ли съдебни такси или други разходи, свързани с искам?

Ако пострадало лице внесе граждански иск в хода на наказателното производство, е необходимо да заплати само такса за иска и обжалването. И все пак в такива случаи жертвата има право да бъде предварително уведомена за задължението, което я освобождава от предварително плащане на таксата.

Като общо правило, таксата се изчислява въз основа на стойността на предмета на гражданския иск към момента на започване на производството. Таксата е 6 % от основата за изчисляване, но най-малко HUF 15 000 и не повече от HUF 1 500 000.

Мога ли да получа правна помощ преди и/или по време на производството? Мога ли да я получа, ако не живея в държавата, в която се провежда производството?

Жертвата има право да бъде информирана за нейните права и задължения от съда, прокуратурата и разследващия орган. Освен това, в случай че е необходим съвет от специалист по правна помощ или трябва да се изготви документ (жалба, молба, доклад, искане за постановяване на наказателно преследване и др.) с цел започване на производство за възстановяване на щети в резултат на престъпление или накарнени вследствие на престъпление права или интереси — при поискване — държавата предоставя като правна помощ защитник или правни услуги.

Разходите за тези услуги се поемат от държавата, а не от жертвата, ако месечният нетен разполагаем доход на жертвата не надвишава минималната пенсия и тя не притежава активи или използването на тези активи би било несъразмерно с ползите, които може да бъдат постигнати чрез правните услуги. Правата на жертвата не зависят от гражданство или местопребиваване.

Кога наказателният съд ще отхвърли или откаже да се произнесе по моя иск срещу извършителя на престъплението?

Съдът отказва да се произнесе относно принудителното изпълнение на даден граждански иск в хода на наказателното производство, като препраща иска за удовлетворяване по друг законен начин в случаите, определени от закона, както е посочено по-долу. В тези случаи искът на жертвата не може да бъде уважен в наказателното производство, а само в гражданско производство. Съдът препраща гражданския иск за удовлетворяване по друг законен начин, когато отговорността на обвиняемия съгласно наказателното право или при дребно нарушение не е била установена, тъй като производството е прекратено или обвиняемият е оправдан. Това се отнася и за случаите, когато принудителното изпълнение на недвижимо имущество и жертвата е поискала собствеността да бъде освободена като временна мярка, в рамките на наказателното производство не може да бъде взето решение и по едновременно внесен граждански иск. Гражданският иск не може да бъде уважен в рамките на наказателното производство, ако съществува пречка съгласно гражданския процесуален закон. Ако жертвата внесе информация за основание за отвод на съдията или съда, посочено в Гражданския процесуален закон, но не включено в Наказателния процесуален закон, това може да представлява пречка. Същото се прилага и ако за други действия, при същите факти и основание, правните последици от внесен иск са влезли в сила или е било взето окончателно решение, или ако жертвата или обвиняемият нямат юридическа правосубектност в гражданско производство. Граждански иски, които не подлежат на разглеждане в съда, не могат да бъдат уважени и в наказателни производства. Ако лицето, внасящо граждански иск, не е жертва съгласно наказателния процесуален закон, то не може да отстоява иска си в наказателно производство. В наказателно производство не може да бъде взето решение и във връзка със споразумение, постигнато между жертвата и обвиняемия в гражданско производство. Освен това не може да бъде взето решение по съществото на гражданския иск, ако това ще забави значително наказателното производство или ако това не се допуска поради друго обстоятелство. В наказателно производство не може да бъде взето решение и по граждански иск, който не отговаря на изискванията, поради което тези граждански иски се препращат от съда за удовлетворяване чрез други законни средства.

Мога ли да обжалвам това решение или да търся други средства за правна защита/удовлетворение?

Препращането на гражданския иск за удовлетворяване чрез други законни средства не подлежи на обжалване.

Удовлетворяването на граждански иск в наказателно производство може да се улесни чрез редица други средства за обезщетение. Тяхната обща характеристика е, че в тези случаи искът на жертвата не се уважава съгласно гражданското право, а по-скоро прокуратурата може да разпорежи в определени случаи удовлетворяването на гражданския иск от обвиняемия със съгласието на това лице, като така може да се стигне до по-леко наказание или до прекратяване на наказателното производство. Всички тези мерки попадат в правомощията на прокуратурата; жертвата обаче има право да поиска вземането на такива решения. Това включва преустановяване на производството с цел провеждане на медиация, условно преустановяване от прокурора или споразумение, или уреждане на претенциите между обвиняемия и прокуратурата. Това не води до възможност за жертвата нейният иск да бъде уважен чрез пряка държавна принуда, но обвиняемият може да бъде много по-мотивиран да удовлетвори доброволно иска на жертвата.

Ако ми бъде присъдено обезщетение от съда, как да гарантирам изпълнението на съдебното решение срещу извършителя и каква помощ мога да получа в това отношение?

За да се гарантира гражданският иск, жертвата може да внесе предложение да бъде разпореден заповед за арест на имуществото или на активите на обвиняемия в полза на задължението към жертвата още преди да е взето решение по гражданския иск в наказателното производство. Това е възможно дори преди отправяне на обвинение, ако жертвата е заявила намерението си да внесе граждански иск и заявлението съдържа формалните елементи на гражданския иск. В тези случаи заповедта може да бъде разпоредена от съда, а ако забавянията са неприемливи — временно, от прокуратурата или разследващия орган.

По молба на жертвата, поискала принудително изпълнение, съдът издава изпълнително основание, след като гражданският иск е бил потвърден в окончателно решение. Ако изпълнителното основание не може да бъде издадено, за да бъде удовлетворен искът, а жертвата, поискала принудително изпълнение, изрази опасения, че искът може да не бъде изпълнен по-късно, съдът може да обезпечи претендираните средства или да наложи заповед за арест на конкретни предмети по молба на жертвата под формата на обезпечителна мярка.

Последна актуализация: 11/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.